

Jaarverslag 2020 van de ambtelijk hoorders gemeente Leidschendam-Voorburg

Inhoud

1. Proces en organisatie	1
2. Cijfermatig overzicht 2020.....	3
2.1 Algemeen	3
2.2 Uitgebrachte adviezen Ambtelijk Hoorders	3
2.3 Beslissingen op bezwaar	3
2.4 Afhandelingstermijnen.....	4
2.5 Intrekkingen.....	5
2.6 Premediation	5
2.7 Contrair.....	6
2.8 Beroepsprocedures	6
3. Conclusies.....	6
4. Prognose	7

1. Proces en organisatie

Besluiten van de gemeente worden genomen door of namens het college van burgemeester en wethouders, de burgemeester, de gemeenteraad of gemeente-ambtenaren in hun hoedanigheid van bestuursorgaan. Wanneer een inwoner het niet eens is met een besluit, kan er bezwaar gemaakt worden.

De gemeente werkt vanaf 2018 met het gemengd model voor de behandeling van bezwaarschriften. Dit houdt in dat ingediende bezwaarschriften niet alleen via de externe onafhankelijke commissie voor bezwaarschriften (hierna ook: de commissie), maar ook door middel van ambtelijk horen kunnen worden afgehandeld. De onafhankelijke commissie voor de behandeling van bezwaarschriften stelt een eigen jaarverslag op. De ambtelijk hoorder (de door het college aangewezen persoon die bevoegd is om bezwaarschriften te behandelen) onderzoekt ingevolge de Verordening behandeling van bezwaarschriften gemeente Leidschendam-Voorburg 2018 (hierna: de Verordening) ook of het bezwaar in der minne kan worden geschikt (premediation).

Met het ambtelijk horen wordt beoogd de afhandeling van bezwaarschriften door de optie van een laagdrempelige procedure sneller en efficiënter uit te voeren. En voorts om meer maatwerk voor bezwaarmakers te leveren en hostmanship verder te implementeren. Dit laatste houdt in elke dag de best mogelijke dienstverlening te bieden aan de inwoners.

Op grond van het bepaalde in de Verordening komt een bezwaarschrift gericht tegen een eenvoudige, niet politiekgevoelige of gebonden beschikking in aanmerking voor ambtelijk horen. De ambtelijk hoorder bepaalt of daar sprake van is. De ambtelijk hoorder neemt in

dat geval telefonisch contact op met bezwaarmaker en legt de mogelijkheid voor om ambtelijk te worden gehoord of om te worden gehoord door de bezwarencommissie. Tijdens het telefonisch contact geeft de ambtelijk hoorder een uitleg over het vervolg van de procedure en de doorlooptijd van de behandeling van het bezwaarschrift. In het geval dat ambtelijk horen door bezwaarmaker wordt afgewezen, of in het geval dat bezwaarmaker geen keuze maakt, vindt het horen niet ambtelijk plaats. In de Verordening is ook opgenomen in welke bezwaarschriften er niet ambtelijk gehoord wordt maar waar altijd een advies van de commissie wordt gevraagd.

Ambtelijk horen is alleen toegestaan aan een juridisch medewerker van de Afdeling Bedrijfsvoering en niet aan een ambtenaar die betrokken is geweest bij de totstandkoming van een bestreden besluit en/of werkzaam is bij de afdeling waar het bestreden besluit is voorbereid en/of is genomen. De juridisch medewerker van de Afdeling Bedrijfsvoering moet het ambtelijk horen en de daaraan verbonden werkzaamheden vrij van inhoudelijke instructies verrichten. Een juridisch medewerker die werkzaam is bij de afdeling waar het bestreden besluit is genomen is bij het ambtelijk horen aanwezig om desgewenst het bestreden besluit nader toe te lichten en om eventuele vragen van de ambtelijk hoorder(s) te beantwoorden.

De juridisch medewerker(s) die ambtelijk heeft/hebben gehoord stelt/stellen een advies op aan het betreffende bestuursorgaan en is/zijn verantwoordelijk voor de totstandkoming van de beslissing op bezwaar. Wanneer de juridisch medewerker van de betreffende inhoudelijke afdeling het advies onderschrijft wordt de beslissing op bezwaar opgesteld. Onderschrijft de juridisch medewerker van de betreffende afdeling het advies niet, dan volgt een contrair procedure. Deze procedure houdt in dat indien de ambtelijk hoorder(s) en de juridisch medewerker van de betreffende vakinhoudelijke afdeling van mening blijven verschillen over de inhoud van het advies, er wordt geëscaleerd naar de betreffende afdelingshoofden/teamleiders. De afdelingshoofden/teamleiders overleggen vervolgens samen en in het geval zij geen overeenstemming kunnen bereiken wordt de zaak voorgelegd aan de gemeentesecretaris, die uiteindelijk de beslissing neemt.

Dit jaarverslag heeft betrekking op 2020. Het jaar dat in het teken stond van een wereldwijde pandemie. Het COVID-19 virus heeft gevolgen gehad voor de behandeling van de bezwaarschriften. De ambtelijk hoorders zijn vanaf medio maart 2020 vooral vanuit huis gaan werken en dit is overigens nog steeds het geval. De grootste aanpassing in de werkwijze was het tijdelijk niet kunnen organiseren van fysieke hoorzittingen. De ambtelijk hoorders hebben gekeken naar andere manieren om toch zoveel mogelijk bezwaren op zorgvuldige wijze af te handelen. Zo is er vaker telefonisch gehoord en is in een bezwaarzaak gehoord door middel van een videoverbinding, via Microsoft Teams. Bij het toepassen van premediation heeft een gesprek tussen een bezwaarmaker, een juridisch medewerker en/of een juridisch medewerker van de vakafdeling de voorkeur om gezamenlijk te bekijken wat er speelt en of dat in het gesprek kan worden opgehelderd. In 2020 waren deze gesprekken moeilijker te organiseren door de coronacrisis en het thuiswerken.

Verder is door het kabinet de Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) vastgesteld om zelfstandig ondernemers, waaronder ZZP'ers, te ondersteunen tijdens de coronacrisis. De regeling, die wordt uitgevoerd door gemeenten, voorziet in een aanvullende uitkering voor levensonderhoud als het inkomen door de coronacrisis

tot onder het sociaal minimum daalt. En in een lening voor bedrijfskapitaal om liquiditeitsproblemen als gevolg van de coronacrisis op te vangen. Door deze nieuwe regeling is een groot aantal extra bezwaarschriften ontvangen.

Vanwege de coronacrisis waren de mogelijkheden om aandacht te besteden aan andere zaken beperkt. Zo heeft de aangekondigde evaluatie van de toepassing van premediation niet plaatsgevonden. Wel hebben 3 juridisch medewerkers in 2020 een meerdaagse opleiding specialisatie overheidsmediator gevolgd. De evaluatie en het in kaart brengen van hoe het gebruik van de instrumenten premediation en ambtelijk horen verder kan worden ontwikkeld en verbeterd, zijn verschoven naar 2021.

2. Cijfermatig overzicht 2020

2.1 Algemeen

In totaal zijn er 230 adviezen uitgebracht in 2020. Het betreft 216 adviezen van de commissie bezwaarschriften en 14 adviezen van de ambtelijk hoorders. Voorts zijn in 2020 in totaal 196 bezwaarschriften ingetrokken (175 van de in 2020 ontvangen bezwaarschriften en nog 21 van in 2019 ontvangen bezwaarschriften).

2.2 Uitgebrachte adviezen ambtelijk hoorders

Van de 14 door de ambtelijk hoorders uitgebrachte adviezen is in 11 gevallen na de ambtelijke hoorzitting een advies opgesteld. In 3 gevallen is zonder ambtelijke hoorzitting een advies opgesteld.

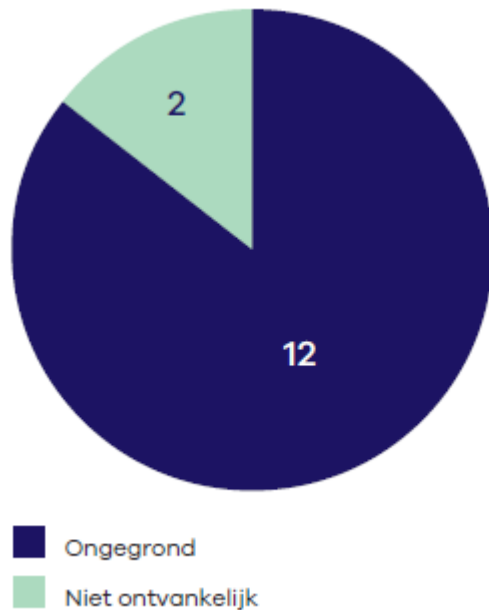
De bezwaarschriften waarin de ambtelijk hoorders een advies hebben uitgebracht hadden betrekking op de volgende onderwerpen:

- Algemene en bijzondere bijstand: 8
- Afstemming: 1
- Urgentieverklaring: 2
- Individuele inkomenstoelage en bijzondere bijstand: 1
- Beperking demonstratie: 1
- Verkeersbesluit: 1

In dit jaar van de coronacrisis is er op verschillende manieren gehoord. In 1 zaak waarin de ambtelijke hoorzitting op 27 maart 2020 stond gepland, dus aan het begin van de coronacrisis, hebben partijen ingestemd met een schriftelijke afdoening. In 3 zaken is telefonisch gehoord en in 1 zaak heeft de ambtelijke hoorzitting online plaatsgehad, via Microsoft Teams. In de overige 7 zaken is een fysieke ambtelijke hoorzitting gehouden.

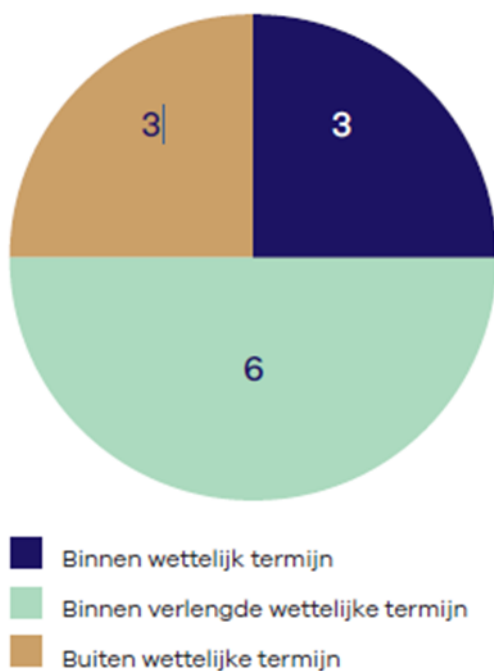
2.3 Beslissingen op bezwaar

Wijze van afdoening

De beslissing op bezwaar strekte in 12 gevallen tot ongegrondverklaring, waarbij in 2 gevallen de motivering van het besluit waartegen bezwaar werd gemaakt is verbeterd. In 2 gevallen is het bezwaar niet-ontvankelijk verklaard.

2.4 Afhandelingstermijnen

Naast het recht voor bezwaarmakers op een professionele en tijdige afhandeling van het bezwaarschrift, is het werken binnen de wettelijke beslistermijnen voorts van belang om niet geconfronteerd te worden met het betalen van dwangsommen door de gemeente op grond van de Wet dwangsom en beroep bij niet tijdig beslissen.

De beslissing op bezwaar is in 3 gevallen binnen 6 weken genomen. De beslissing op bezwaar is in 6 gevallen na 6 weken, maar binnen de beslistermijn van 12 weken

genomen. In 3 gevallen is de beslissing op bezwaar na afloop van de beslistermijn van 12 weken genomen. De redenen voor deze te late beslissingen zijn dat nader (extern) onderzoek is verricht dat vanwege de coronacrisis is vertraagd, ondertekening van de beslissing op bezwaar door de voorzitter van de Veiligheidsregio Haaglanden en werkplanning van de ambtelijk hoorder. Voor de 2 niet-ontvankelijk verklaarde bezwaren geldt geen wettelijke beslistermijn.

In 2020 is 1 ingebrekestelling ontvangen die toeziet op het niet tijdig beslissen op een bezwaarschrift na ambtelijk horen. In deze zaak is binnen twee weken na ontvangst van de ingebrekestelling alsnog de beslissing op bezwaar genomen. Hierdoor was geen dwangsom verschuldigd.

2.5 Intrekkingen

Voor ongeveer 40% van de in 2020 ontvangen bezwaarschriften geldt dat deze zijn ingetrokken.

Reden om het bezwaar in te trekken kan zijn dat bezwaarmaker tijdens de procedure tot de conclusie komt dat zijn bezwaar geen succes zal hebben. Het komt ook voor dat, nadat het bestreden besluit is toegelicht door een juridisch medewerker van de Afdeling Bedrijfsvoering of de vakafdeling, bezwaarmaker alsnog het bezwaar intrekt. Daarnaast worden bestreden besluiten herzien. Het kan dan gaan om besluiten die bij nadere beoordeling naar aanleiding van het bezwaar als onjuist/onrechtmatig worden aange-merkt. Er kan ook sprake zijn van herziening wegens nieuwe feiten of omstandigheden of vanwege nieuwe informatie/aanvullende gegevens, zoals bijvoorbeeld financiële gegevens/overzichten. Dat laatste was vaak het geval bij de 123 in 2020 ontvangen Tozo bezwaarschriften.

Van het totaal aantal ingetrokken bezwaarschriften in 2020 (196), hadden er 58 betrekking op het ruimtelijk domein en algemeen bestuursrecht en 138 op het sociaal domein. Van de 138 zijn er 84 bezwaarschriften ingetrokken tegen besluiten genomen op grond van de Tozo; in 61 gevallen nadat een herzien besluit was genomen, waarbij alsnog werd tegemoetgekomen aan de bezwaren.

In 2020 zijn in vergelijking met 2018 (117 intrekkingen) en 2019 (116 intrekkingen) veel meer bezwaarschriften ingetrokken. Dit werd met name veroorzaakt door de Tozo. Indien het totaal aantal intrekkingen van 196 gecorrigeerd wordt met het aantal intrekkingen die betrekking hebben op de Tozo resteert een aantal van 112. Dit aantal ligt meer in de lijn van 2018 en 2019.

2.6 Premediation

Onder premediation wordt hier verstaan een mondelinge of schriftelijke toelichting op het bestreden besluit door een juridisch medewerker van de vakafdeling (de afdeling die het bestreden besluit heeft genomen) en/of de juridisch medewerker van de Afdeling Bedrijfsvoering. Ook kan in gesprek worden gegaan om te bezien of een oplossing van het geschil mogelijk is zonder juridische afhandeling.

In een aantal gevallen leidt premediation tot een herzien besluit en/of tot intrekking van het bezwaar.

In totaal is in 90 gevallen premediation toegepast. Dit betreft 48 zaken in het ruimtelijk domein en algemeen bestuursrecht en 42 zaken in het sociaal domein. Vervolgens is in 51 van deze zaken het bezwaar ingetrokken (14 zaken ruimtelijk domein en algemeen bestuursrecht en 37 zaken sociaal domein).

In het ruimtelijk domein en algemeen bestuursrecht is in 20 gevallen de premediation toegepast door juridisch medewerkers van de vakafdeling, in 25 gevallen door een juridisch medewerker van de Afdeling Bedrijfsvoering samen met een juridisch medewerker van de vakafdeling en in 3 gevallen door een juridisch medewerker van de Afdeling Bedrijfsvoering. In het sociaal domein is in 33 gevallen de premediation toegepast door juridisch medewerkers van de vakafdeling, in 3 gevallen door een juridisch medewerker van de Afdeling Bedrijfsvoering samen met een juridisch medewerker van de vakafdeling en in 6 gevallen door een juridisch medewerker van de Afdeling Bedrijfsvoering.

Ter vergelijking: in 2018 heeft er hangende bezwaar in totaal in 36 gevallen premediation plaatsgevonden en zijn naar aanleiding hiervan vervolgens 33 bezwaarschriften ingetrokken. In 2019 is in 89 gevallen premediation toegepast en zijn 60 bezwaarschriften ingetrokken.

2.7 Contrair

Er is in geen enkele zaak de contrair procedure gevolgd.

2.8 Beroepsprocedures

Er is in 2020 geen beroep ingesteld tegen een beslissing op bezwaar genomen na ambtelijk horen. De rechtbank Den Haag heeft in 2020 in 1 zaak uit 2019 uitspraak gedaan en het beroep ongegrond verklaard. Dit betrof het sociaal domein (afwijzing van een aanvraag om een uitkering op grond van de Participatiewet).

3. Conclusies

Ten opzichte van 2018 en 2019 is in veel minder zaken ambtelijk gehoord. In 2018 zijn 20 adviezen uitgebracht door de ambtelijk hoorders en in 2019 waren dat er 21.

Op 3 zaken na zijn de zaken die ambtelijk zijn afgedaan binnen de wettelijke termijn (maximaal 12 weken na de dag waarop de bezwaartermijn eindigt) afgehandeld. De gemiddelde doorlooptijd wordt met de ambtelijke afhandeling ingekort, onder meer omdat direct na het telefoongesprek een hoorzitting kan worden ingepland.

Een verklaring voor het feit dat de meeste zaken die door de ambtelijk hoorders zijn afgehandeld het sociaal domein betreffen is dat dit vaker eenvoudige zaken zijn en bezwaarmakers gebaat zijn bij een snelle behandeling van hun bezwaarschrift. Verder zijn hierbij geen andere belanghebbenden betrokken, zoals in het ruimtelijk domein/ algemeen bestuursrecht vaak wel het geval is.

In 2020 zijn de meeste adviezen (216) door de bezwarencommissie uitgebracht. Er zijn meerdere verklaringen voor het feit dat er relatief weinig zaken door de ambtelijk hoorders zijn afgehandeld. Er zijn situaties waarin het niet lukt om telefonisch contact te

krijgen met de bezwaarmaker. In die gevallen wordt de zaak afgehandeld via de commissie voor bezwaarschriften, omdat de verschillende afhandelingsmogelijkheden dan niet kunnen worden toegelicht. Voorts is de ervaring dat bezwaarmakers tijdens het telefonisch contact vaker kiezen voor afhandeling via de onafhankelijke commissie voor bezwaarschriften. Sommige bezwaarmakers hebben er belang bij dat de bezwarenprocedure langer duurt en kiezen dan voor afhandeling door de commissie. Dit speelt vaak in zaken waarbij een omgevingsvergunning aan een derde is afgegeven, bijvoorbeeld voor een aanbouw, en burens bezwaar maken. Daarnaast zijn er ook geregeld situaties waarbij er geen sprake is van een 'eenvoudige, niet politiekgevoelige of gebonden beschikking'. Ingevolge de Verordening worden dergelijke zaken door de commissie voor bezwaarschriften afgehandeld. Tot slot geldt dat wanneer de bezwaarmaker woonachtig is in de gemeente Voorschoten of Wassenaar het bezwaar ook altijd via de commissie voor bezwaarschriften wordt afgehandeld, omdat voor afhandeling door de ambtelijk hoorders geen mandaat is.

In vergelijking met 2019 (89) is het aantal gevallen waarin premediation is toegepast (89) nagenoeg gelijk gebleven (in 2020: 90). Door deze informele aanpak wordt de focus gewijzigd van proceduregericht naar proactief en oplossingsgericht. Deze aanpak sluit vaak beter aan bij de wensen en behoeften van bezwaarmakers en heeft afgelopen jaar geleid tot intrekking van 51 bezwaarschriften.

4. Prognose

De verwachting in het jaarverslag 2019, dat in 2020 niet veel meer zaken ambtelijk zullen worden afgedaan, is uitgekomen. Al had niemand kunnen voorzien dat er sprake zou zijn van een forse daling, die mede het gevolg is van de coronacrisis. In 2020 waren het bijna uitsluitend besluiten genomen binnen de afdeling Werk, Inkomen, Jeugd en Zorg. De afgelopen jaren is gebleken dat deze zaken zich bij uitstek lenen voor ambtelijk horen.

Het is moeilijk in te schatten of er in 2021 meer zaken ambtelijk zullen worden afgehandeld nu het COVID-19 virus ook in het eerste kwartaal van 2021 nog volop aanwezig is. Er is in de loop van 2020 enige ervaring opgedaan met het digitaal ambtelijk horen. De verwachting is dat als bezwaarmakers in 2021 kiezen voor ambtelijk horen dit door het voorlopig voortduren van de coronacrisis ook voornamelijk digitaal en telefonisch zal gebeuren.

Het actief persoonlijk contact opnemen met bezwaarmakers en samen met een open en geïnteresseerde houding te zoeken naar een mogelijke oplossing van het geschil levert vaak goede resultaten op. Het toepassen van premediation zal dan ook worden voortgezet en zoals hiervoor al is opgemerkt zal in 2021 een evaluatie plaatsvinden. Daarbij zal ook worden nagegaan hoe de toepassing van premediation verder kan worden ontwikkeld en verbeterd.